

**Előfizetési árak:**

Egész évre 10 frt — kr.  
Félévre . . . 5 „ — „  
Negyedévre 2 „ 50 „  
Egy hóra 1 „ — „  
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,  
vasárnap kivételével.

# DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

**Szerkesztőség:**

**Kiadóhivatal:**  
Fő piac, Simonyi-ház,  
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-  
keltebb árszámítás mel-  
lett vétetnek fel.



## A Nemzetgyűlés Debrecenben.

— 1849 januártól — júniusig. —

Közlő: **Gasparone.**

II.

(Befejező közlemény.)

1848-ban, a század nagy esztendejének karácsonyán történt, hogy Komlóssy Imre, Debrecen szab. kir. városának akkori főkapitánya és képviselője az országgyűlésen — éppen itthon időzvéen — sürgős st a fétát kapott Pestrel, a melyben a ház elnöke azzal bizza meg, hogy mivel a nemzetgyűlés Pest és Buda visszaszerzéséig és biztosításáig Debrecenbe teszi át tanácskozássainak színhelyét, lásson hozzá a kvártély-csináláshoz, hogy a kormány és tisztviselői, képviselők és mágnások családjaikkal és hozzátartozóikkal együtt lehetőleg kényelmesen helyeztessenek el.

Már december 31-én utra kelt a haza atyjainak nagy karavánja s pár nap múlva a szélrózsa minden iránya felől özönlöttek be az uri fogatok, társzekerek és csapatok, még pedig oly nagy tömegben, hogy elhelyezésük gondot adott volna egy sokkal nagyobb és fejlettebb városnak is, mint a minő volt abban az időben Debrecen.

Kit-kit fogadtak úgy, a mint lehetett, de a fogadtatás ünnepi voltának nagyon utjában állott egy akkor rendkívül sok aggályt keltett körülmény: a Kossuth Lajos elmáradása. Rémhírek keringtek, a melyek a kormányzó elfogatásáról, sőt meggyilkolásáról is beszéltek, mert a haza vezetője az év utolsó napján tényleg elindult Budapestről, de még január 3-án sem érkezett utjának célpontjára. A

baj abban állott, hogy Kossuth Lajos — az események izgalmai alatt megtörve — Szolnokon megbetegedett s ott két napig ágyban fekvő beteg lett Innét utra kelve, baja H. Szoboszló n utólérte, a nol ismét meg kellett állapodnia, shol a Foghtüy Sámuel földbirtokos uri házában nyert vendégszerető fogadtatást és gondos ápolást. Január 4-én érkezett végre egész váratlanul Debrecenbe s képzelhető, hogy mekkora öröm fogadta akkor a nehezen nélkülözött s mindeeki által bálványozott férfit. Ugyancsak a Foghtüy Sámuel kocsiján, ve e voltak neje három gyermeke, egy dajka és egy komoruyik.

A kormányzó családja számára a városházán volt berendezve szállás, azok a szobák, melyek most polgármesteri és főjegyzői helyiségekül szolgálnak. Közvetlenül ezek alatt rendezték be a konyhákat. Szállásának berendezése elegáns volt, ott várta a Komlóssy Imréné szül. Thurzó Róza urnő 24 személyre való ezüst asztalkészlete, több ezüst és két réz gyertyatartó, a melyekből kettő most a Komlóssy Arthur birtokában van s az egész föl-szerelést Kossuthék itteni időzésük végéig, június 4-ig használták. A család — természetesen — boldog volt, hogy az illustris családnak szolgálatára lehetett, valamint tény, hogy a debreceni uri házak kivétel nélkül sértésnek vették volna, ha a nemzet híresebb családai bármi viszonzószolgálatokat ajánlottak volna fel.

Jókai Mór koszorús költőnk műveinek több helyén beszéli el az epochális költőzködés történetét; sokat beszél a saját szent-anna-utcai szegényes háztartásáról, melyet neje, a halhatatlan színművész nő vezetett példásan és pá-

ratlan szeretetreméltósággal és vendégszeretettel. Ő beszéli el az egyetlen hónapos szobácskában párosával lakó miniszterek történetét és képet ad arról az élénk és szingazdag életéről, mely ez időben folyt Debrecenben. Kossuthék életmódja és háztartása sem volt pompázó, vagy hivalkodó, a kormányzó neje nek azonban a Debrecenben lakó honleányok fejedelmi tiszteletet adtak s a tisztelgők, kocsik csak ugy érkeztek a kormányzó pár hódotárá a városházának egyik kapuján s hajtottak el az erre berendezett második kapu, mint akárcsak a bécsi Burgban történik.

Kossuth édes anyja, továbbá nővére Ruttkayné és sógorúje Meszlényiné a Csapó-utcán laktak, egy házban Sárossy Gyulával, az „Arany Trombita“ költőjével, ki egy izben fel is olvasta a collegiumban ezt a lelkesítő, par excellence forradalmi művét. Mindannyian tiszteletből, díj nélkül laktak e házban. A családot különben Tikos Istvánné urhölgy, Tikos akkori gazdasági szenátor neje várta és vezette be.

Kossuth Lajoson megérkezésekor még látszottak a gyöngélkedés nyomai. A városháza lépcsőin kétfelől felállva fogadták a hatóságok és testületek, a nép érzelmeit pedig Molnár Péter akkori róm. kath. kisprépost tolmácsolta. Üdvözölték Szoboszlai Pap István ev. ref. püspök, és Nagy Gábor, az akkori hajdukerületi főkapitány. A szabadságharc nagy szónoka a néphez először január 10-ikén szólott. A városházával szemben levő akkori Szilágyi-ház vörös szőnyeggel volt diszitve, ő pedig reggel 10 órákor kezdett a „Szabadságtéren“ felgyülemlött néphez szónokolni, melyet beszédei

## A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

### A szabadság napja.

Itta: **Kovácsy Kálmán** 1 éves th.

Oldódj dalomra, jég kemény bilincse!  
Völgyön, hegyen, tavasz legyen ma újra —  
A napsugár meg csókját szerzethintse,  
Virágok kelyhét enyhe szellő fújja . . .  
— Eget! földet! hymnus, dal járjon által!  
A melytől szívünk mind! mind egybedobban!  
A Kárpátoktól messze Adriáig  
Ünnep legyen ma szerzeszét e honban!!

Isten hozott Szabadság drága napja!  
Csodás emléked gyújtja lángra vérem!  
Szilaj lelkem vihar-szárnynon ragadja!  
A mig regéid mind! mind általértem! . . .  
— Rólad beszéljen suttogó szavával  
Minden darab föld vándor túvalomja —  
A gyermek is hadd hallja lelkesülve,  
S jövő időknek majd eposzba' mondja!

. . . Rab volt e nemzet — börtönébe zárva  
Emészto búja ott! ott tépte! rágta!  
Nem volt, ki hallgasson fájo szavára —  
S már-már lehullt reménye szép virága . . .  
— Hiába bontá lelke égi szárnyát:  
Nehéz bilincse föld poráta vontá —

S tovább áztatva könnyével rab-ágyát  
Ugy ölte lelkét néma fájdalomba . . .

. . . És jött a nap . . . arany-haját kibontva —  
A szürke felhőn napsugár tör által —  
Mig messze kard cseng! zúgva száll a bomba:  
Szabadsághősök játsznak a halállal!! . . .  
Súgár lopózik át a börtön éjbe —  
A tetszhalottnak homlokára szállva . . .  
Mig kőn az eszme zsongva jár a légben  
S karján ringatja délibábos álma . . .

És jött a költő! Dalt zengő pacsirta!  
Oh, a halott is hogyné értené meg! ? . . .  
Minden dalát napsugárral megírva  
Csattog! Dalol! Legárvább nemzetének! . . .  
— Főlnéz a rab . . . megdobban szive rája!  
Bilincse pattan! száll a néma éjjel!  
A sóhaj is hymnusszá válik ajkán —  
Föltámadásról zengve szerzeszéjjel! . . .

Meging a föld! A szikra gyúlad! éled!  
Sok zsarnok sápad! egyre nő keserve . . .  
Mig szellő-szárnynon zúgva szerzeszéd:  
Miért a szellem rab-bilincsebe verve!! . . .  
„Talpra magyar!!“ keresztül a dörg a légen —  
Öröm-könyvet szór rája fűn az Isten!  
A mig a nép szent esküvel fogadja:  
E drága honnak többé rabja — nincsen;

— Lesz útja! lesz! a szónak! gondolatnak!  
Hajh! nem lehet gyilkos bilincsebe verni!! . . .

Egész hazában szívet gyújtva hatnak —  
S nem foly piros vér egyetlen szemernyi! . . .  
Megreng a föld a győzelem dalára!  
Az eszme lángja mind tovább! tovább hág!  
S a bérc — a róna százszor visszazengi:  
„Egyenlőség! Testvériség! Szabadság!”

Szabadságharc! te múlt örök csodája!  
Utjelző eszmék, drága, égi nyitja!  
A mig lelkem nagyságodat csodálja —  
A vágy ajkam síró panasza nyitja:  
Miért nem éltem hőseid korában! ?  
Midőn a gyermek is csatára szállott —  
Süüü termett a győzelem babérja!  
S beteljesülni látott vágyat! álmot! . . .

Lejűnt a kor . . . Félstenekek világa . . .  
Csodás emléke él csupán örökre —  
S kihajt mosolygva százszorszép virága,  
Minden tavasszal — minden árva rögre!  
— Oh drága nap! nem lesz so'sem halálad!  
E nép legyen bár egykor összetépve:  
Még akkor is szeret! csodál! magasztal!  
S benyúl világod egy új ezredévébe!! . . .

Oldódj dalomra jég kemény bilincse!  
Völgyön, hegyen, tavasz legyen ma újra —  
A nap sugára meg csókját szerzethintse!  
Virágok kelyhét enyhe szellő fújja . . .  
— Eget! földet! hymnus, dal járjon által!  
A melytől szívünk mind! mind egybedobban!  
A Kárpátoktól messze Adriáig  
Ünnep legyen ma szerzeszét e honban!!

\*) Szavaltá: Ablonczy Pál 3. éves th., az ifjúság ünneplyéin 1894. március 15-én.



szerfölött föllekesítettek s a nép áldásai között hagyta el a Szilágyi-báz erkélyét Január 17-én ment végbe a népfelkelők feleskésése, a mikor Kossuth — látván a népfelkelők között sorakozó agasztvánokat — a többi között így szólott: „Ha Debrecen városának öregjei ily lelkesek, úgy az ifjuság felől biztonak lehetünk.“ A függetlenségi nyilatkozat végzetterhes napja után a várost kivilágították s Kossuthot folyton a leglelkesebb ovációk környezték. Kossuth különben gyakran volt távol Debrecenről s utazta be az országot, a hol lelkesítő, vagy lesújtó hatalmára és az ő páratlan organizáló tehetségére volt szükség s így a magánéletben ritkán érintkezett vele Debrecen közönsége, csak a nemzetgyűlésen tehetett el lángszellemének nyilatkozataival, laugszavaival.

Kossuthné, ez a magas te metű, édeskes halvány arcú de nő, maga is zárkózott életet élt, egészen családjának szentelte életét. Egy ízben nyilatkozatot bocsátott közre, melyben a „houleányokat, testvéreket“ a betegek ápolására buzdította, még pedig annyira eredményesen, hogy Debrecen urai hölgyei, az ő példájuk után pedig tíz leányiskola növendékei láttak hozzá a tépés-készítéshez.

Kossuthné, a kik nem ösmerték, büszke asszonynak vélték, de családjá s becső emberei körében lelke szívesen nyit meg s lényének egész kellemét átasztotta maga körül. Sokat sétált a botánikus (füvészt) kertben, hol most a rövid idő múlva következett csata alatt Debrecenben elhat orosz főtiszt banyai pihennek. Kísértelt a főbb utcákra, a hol a civák és kofák gyümölcsössel, virággal, mézeskalácsokkal és perccel, egyszóval mindennel elhalmozták, a mi szép és jó. Kossuthné sétálkozásban maga is meg-megzölgött a gyermekek s több ízben megajándékozta s megkérdezte, kinek a gyermekei. Sokszor sétáltak ki a nagyerdőre, a hol a természet szépségei láthatólag felvidámitották és szórakoztatták.

A társasélet máskülönbösen unalmas volt. Színészek nem voltak, hiszen a színpadi hősök valódi hőskökké váltak a haza hívó szavára. Egy ízben adott hangversenyt Reményi Ele,

a melyen közreműködött Kende Lényi, — ha jól tudjuk — zongora-művész, Szerdahelyiné Prielle Kornélia pedig szavalatával gyönyörködtette a kiváló közönséget. E hangversenyen, a mely valóságos áldást képezett a zaklatott és szorongó kedélyekre, a kormányzó és családja részére elkülönített helyeket rendeztek be.

Ismételjük, hogy nagyon hiányosak, szerfölött hézagosak a mi följegyzéseink. Nyáry Pál — kinek társaságában volt Schoedelné az ünnepelt énekesnő — a Rickl családnak utcai házáat foglalta el, de jutott minden jóra való házhoz „idegen“ ember s az „alföldi Hirnap“ nak volt rá oka, hogy egy háztulajdonost megrótt, amiért 100 pengő forintot kért a szobájáért egy hónapra. A képviselőket gyakran lehetett látni a Nagytemplom előtt, amint annak talapzatán üldögélve beszéltek meg a sűrűn érkező híreket s a járókelők az ő aggályos, vagy derűs arcaikról következtettek a haza ügyeinek fordulására. Vallásos egy parlament volt, mert az üléseket vasárnaponként „dél előtt templom utánra“ hirdette a falragasz. Persze, hogy örömezt építtek a Szoboszlai Pápa István és K. Tóth Mihály híres szónoklatain s így láttak tanácskozáshoz, míg másrészt a puritán szellemű „Alföldi Hirnap“ ugyan kereken odamondogatta február 8-diki számában, hogy „a nemzetgyűlés imaházába nem azért megyünk, hogy mint némely képviselők a karkazatszépségeivel kacérkodjunk!“ (Ez tehát — amint látszik — erendő bűnök a magyar képviselő uraknak.)

De milyen élénk képe is lehetett akkor Debrecennek! Hétnyolcezer katona nyüzsgött Debrecenben, még így is kevesebb, mint a néhány hónap múlva bevonuló orosz hadak. Katonák és polgári egyének, futárok, ágyu ütegek, a polgárok közt kivált hivatal-keresők, állandó lakók és menekülők jártak-keltek és csoportosultak a lakosság között s adták meg a város közéletének a rendkívüliség vonásait. A nép kedvéért ünnepélyeket rendeztek a Nagyerdőn, a hol Besze János menyörgött, volt ökor-sütés és

csapra-ütött hordó is. — Voltak ott mágnások, vagy nagy urak, kik fogataikat hozták Debrecenbe. — Főlemlítjük hogy egy zolyom megyei képviselő négy szép tehér lovát hozta el s azon hordozta később magával Hunfalvi Pált és Kubinyi Ferencet. Elegáns társaság alakult a Szent-Anna-utcai akkori tüdő vendéglőben, mely most izr. templomul szolgál. Ott étkezett Irányi Dániel, Grün Anasztáz, az osztrák nagy szabadságköltő, akkor bécsi menekült, a későbbi Auerberg herceg, Ausztria miniszterelnöke és még többen. Keresett kávéház volt — a mint Telegdi László beszéli — a „Zuzsiká“-é a városháza mellett, a mostani Kossuth utcában, hová a képviselők reggelizni jártak, más képviselők pedig magasztalással emlegetik „Aranyiné ténsaszsonyom“-nak, a mostani Széchenyi-utca végén volt vendéglője ebédjeit és vacsoráit Valószínű, hogy nem maradt eredménytelen az „Esti Lapok“ április 13-iki számának hirdetése, amely szerint: „Jótokajiaszuszöllőbort lehet kapni a Darabos utca 1000. száma alatt, butelliája 20, 24, 30 kr. pengő pénzben“

Élénk, pikáns kis társaságot képezhetett az írói gárda. Micsoda lelkes és e mellett izgatott, maliciozus kör lehetett az övék! Kivált ha egymásközött, vagy a Madarász-árnyalat által alakított „Egyenlőségi kör“-ben hangzottak országot borító eszméiket. Mindentéle hangulatok hű kifejezői a fentebb felsorolt lapok. A „Charivári“ és más hasonló rovatokban pattogtak el gyilkoló élceik, de irtak szépet és maradandót is. Az „Alföldi Hirnap“-ban találjuk a Czuczor Gergely „Riadó“-ját, a „Március tizenötödikén“ című lapban jelenik meg Petőfi Sándortól a „Négy nap dörgött az ágyu“ című izgatott vers és itt a híres „Nyakravaló“ című izgatott polemikus verse. Az „Esti Lapok“-ban Szász Károly énekelte, hogy —

„Rabságból szabadság, keservből az erő...“

Tóth Eudre pedig ugyane lapban így szólítja meg hazafias bújában a magyarok Istenét:

„Dűbábos puszták nagy Mindenhatója...“

Érdekes, hogy a Tiszá Kálmán nevével is találkozunk a Jókai Mór által mérsékeltebb irányban vezetett „Esti órák“-ban, ki ott egy nyilatkozatában egykori nevelőjét, Szönyi Pált védelmezi meg a kiméretlen támadók ellen, más helyen pedig találjuk a többi közt a következők neveit: Balogh József, Némethy Lajos („debreceni nemzetőr s tanító“), Armós Bálint, a most is kiváló lelki ifjuságnak és testi erőnek örvendő debreceni ügyvéd, ki egy dézsi levelében a katonai orvosok kimátytelenségére ellen lép sára, Petőfi Sándor, Tancsics Mihály, Szegfi Már, Lévai József, Hádor (Jámbor Pál), Tóth József, Pálffy János, Szász Károly, B. Reviczky József és mások. Hogy röppithették szét mind e lapokat a város minden részébe!

És folyt tovább az az élet, mely a honfui aggodalom és a hős fiak, nagy államférfiak cselekedetei fölött érzett büszkeség két ellem-pulusa között hányódott-vetődött. A nemzetgyűlés torzsalkodásai olyanok voltak, mint valának Magyarországon azelőtt és mint azután, ezer év előttől máig és a minők lesznek, ba éünk annyit, új ezredév múlva is. A lapok Március vége felé már kezdik kérdezzetni, hogy „Mikor megyünk

## Sokrates és az anarkisták.

(Időszerű dolog.)

Sokrates: Azt a kérést intézem hozzád oh Platon, találkoztál-e már, mikor a vásáron, végig sétáltál veszett kutyákkal?

Platon: Mindenesetre, oh Sokrates, lévén ez meglehetősen gyakori látvány, különösen a kánikulában.

Sokrates: S megmondanám neked, mily gondolatok támadnak benned, mikor veszett kutya jön veled szembe?

Platon: Először is arra gondolok, hogy biztonságba hozzam a bőromet, aztán pedig szídom a rendőrséget, hogy nem gondoskodik jobban a veszett kutyák kipusztításáról!

Sokrates: Nagyon jól van, oh Platon! De vajjon nem gondolsz-e arra is, hogy igaztalanság egy kutyát megölni, ha veszett is, míg valakit meg nem harapott?

Platon: Mit jelentsen ez a kérdés, oh Sokrates? Remélem, nem akarsz ugratni?

Sokrates: Eszem ágában sincs; oh Platon! Csupán azt akartam tőled megtudni, ha vajjon nem volna-e okosabb bevárni, míg az a kutya megharap egy néhány embert s ezeken kitör az ebdüh, hogy ilyformán nyugodt lélekkel mondhassuk ki a halálos szentencát a gyanus magaviseletű kutyára.

Platon: Sőt ellenkezőleg, azt hiszem, hogy okos ember nem vár erre, hanem megöli a veszett kutyát, mielőtt valakit megharapott volna.

Sokrates: Nagyon helyes! S most mond meg nekem, oh Platon, mi a véleményed azon emberekről, a kiknek agyvelejét megzavarták a társadalmi fölforgatók sofiamái s a kik úgy törekednek a javára, hogy előbb minden létező társadalmi rendet meg akarják semmisíteni.

Platon: Azt hiszem, hogy ezek az egyének a társadalomnak a legveszedelmesebb ellenségei, s hogy az állam elővigyázatáról tenne bizonyosságot, ha megfosztaná őket attól a képes ségtől, hogy ártsanak.

Sokrates: De mit gondolsz, oh Platon, nem igaztalanság ezeket az embereket megfosztani szabadságuktól, mielőtt ártottak volna? Hisz lehet, hogy csak tervezik a gonoszát, de nem fogják végrehajtani.

Platon: Megint ugratni akarsz, oh Sokrates?

Sokrates: Eszem ágában sincs! Csupán azt akartam tőled kérdezni, ha vajjon nem volna-e okosabb bevárni, míg azok az egyének fölrobbantottak palotáikat, megölték ártatlan embereket, mert akkor nyugodt lélekkel lehetne őket ártalmatlanná tenni.

Platon: Sőt ellenkezőleg, azt hiszem hogy okos ember nem vár addig, hanem lefegyverezi az eszeveszetteket, mielőtt árhattak volna.

Sokrates: Nagyon helyes! Kérlek hát kedves Platon, mond el ezeket Aspasiának, hogy ő viszont Perikleest értesítse a dolgok állásáról.

(A párisi „Figaró“-ból.)

vissza Pestre? Egy március 22.-én megjelenő lap már arról is hírt ad, hogy „orosz katonák voltak Erdélyben; küzdöttek seregeink ellen s több elesett, kezünkben a corpus delicti.” Az oroszok eljöttek bizony Debrecenbe is; ágyuk itt dörögtek a közelben s hej! beh sok halottjuk alussza végső álmát a jó debreceni homok oltalma alatt! Megjelenésök néhány hónap múlva egészen más képet adott civitásunknak, előbb érkezett azonban Pest visszafoglalásának, Budavár bevételének örömet kelthő, mámorba ringató és lelket emelő híre, mely a tündéri képet a maga isteni alakjaival egyszerű, min varáz-ütésre eltüntette s Debrecen ismét üres, egyhangú csendes lett s magára maradt honfiai aggodalmával, melyet a nagyok torzalkodása csak emelt és növelt. Elméletkiadalmasan reményteljesen és ezzel megszünt Debrecen versaillesi korszaka...

Mi sohasem feledjük el a tüneményes napokat. És mikor e napok legnagyobb, legdicsőbb alakja, Kossuth Lajos élete fölött vív most elszánt harcot a tudomány hatalma a család aggó szeretet, s öröködi énemzet és az emberiség geniusza; ma, március Idusának fennkölt ünnepén ne keijnek szárnya lelki szemünk előtt mindama nagy és fényes jelenetek, a melyek itt e városban s az ország anyai véráztatott síkján játszottak le? Eszünkbe jut a nagy harc, előtünk áll a fényes színjáték, dicső vezére s az agy, a végtusát vívó Kossuth átszellemült lény, le künk feldobogó harc s e hős küzdelmének, a nemzetszabadságharc nagy eredményének tudatában, magunkban pedig esküvel fogadjuk meg, hogy a mit a nemzet szabadságharcán, vértanú vérnek árán szereztünk, ezt a szabadságot sem egészében, sem bármi részében nem veszélyeztetjük, nem adjuk fel soha!

**— Országgyűlés.** Nagyot esett, az egyházpolitikai vita; egyik unalmas beszéd a másikat követi. Tegnap Szederkényi Nándor kezdte a liberális reformok elleni harcot, folytatták Serbán Miklós és Horánszky Nándor. Serbán a nevét Sierbanu nak írja román nemzetiségi sérelmekről beszélt a „Tribuna” hangján. Horánszky beszéde felszólalásra provokálta Szapáry Gyula grófot, ki után Szilágyi Dezső igazságügyminiszter Horánszkynek egy megjegyzésével szemben konstata, hogy a minisztertanácsban kizárólag elvi szempontok érvényesültek, midőn a ma tárgyalt reformok ott szóba kerültek. Miklós Gyula Horánszkynek Serbán iránt kifejezett elismeréséve szemben konstata, hogy Serbánra a nemzetiségi agitator jelző találó, mert bukaresi viselkedése után magyar földön, román zászlók alatt választotta meg magát képviselőnek s a magyar állam integritása ellen izgatott. Az ülés végén W e k e r l e min. elnök választotta a magyar ezredek álitólagoz újabb beosztása tárgyában, melyet tényleg nem is terveznek. Végül Zichy Jenő gróf interpellált Munkácsy képe nek rá mája tárgyában. A főrendiház tegnap d. e. 11 órakor Szilávy József koronator elnöklete alatt rövid ülést tartott. A főrendiház tudomásul vette az új horvát delegátus, Keglevich Oszkár gróf bejelentését, Zichy Nándor gróf benyújtotta egyiket ismert egyházpolitikai kérvényeinek s aztán a főrendek az ideiglenes orosz kereskedelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot általánosságban elfogadták.

**— Belföldi hírek.** (Kossuth visszahonosítása.) A képviselőház kérvényi bizott-

sága pénteken, e hónap 16-án tart ülést, a melyen a 15. sorjezyékben foglalt kérvényeket fogja tárgyalni. E sorozatban vannak a Kossuth Lajos visszahonosítása a vonatkozó kérvények is. — (Helyi Kossuthnál.) Helyi Ignác országgyűlési képviselő Kossuth Lajoshoz Turinba utazott. — (Schlauch bíboros Nagyváradon.) Schlauch Lőrinc, Nagyvárad bíboros püspöke, e hónap 15-én, csütörtökön utazik székvárosába. A püspök hűvét első napján nagy beszédet mond. — (Egyetemi ifjak Apponyinak.) Az egyetemi ifjuság tegnap albumba foglalt s állítólag 600 egyetemi polgar által aláírt üdvözlő iratot nyújtott az Apponyinak. Apponyi Albert hosszan válaszolt az ifjak üdvözlőjére.

**— Külföldi hírek.** (A német császárné Abbáziában.) A német császárné gyermekeivel tegnapelőtt délelőt megérkezett Abbáziába. Az érkező német vendégek mguk között titkolódzó komolysággal suttogtak a császárné egészségi állapotáról. Valamennyi arról van meggyőződve, hogy baja komoly. — Némelyek szerint túlságosan erős soványító kúrát használt, amely egész szervezetét megtámadta, mások szerint az orosz-nagykövet bálján meghűlt s azóta veszedelmes bronchitiszes van. — (Az orosz trónörökös Berlinben.) Az orosz trónörökös nagyherceg szombatra Berlinbe érkezik. — (A spanyol miniszterválaság vége.) A múlt héten támadt spanyol miniszterválaság véget ért s Sagasta tegnap megalakította új kabinetjét. — (A brazíliai forradalom vége.) Rio de Janeiróból érkezett hivatalos jelentések szerint Da Gama, a főkelő tengernagy, egy portugál hajóra ment és tudatta Peixotóval, hogy ő és hívei készek meghódolni, azzal a kikötéssel, hogy nem lesz bántódásuk. — A brazíliai forradalom tényleg véget ért.

## Debrecen halottai.

Debrecen, március 14.

Március hónapja szomorú emlékeket hagy Debrecennek.

A trikolor mellett ott leng a gyászlobogó mert a midőn Debrecen a szabadság ünnepét ünnepli, két jeles fia fekszik a ravatalon: dr. Török József kir. tanácsos, a m. tud. akadémia rendes tagja, főiskolai tanár, kinek elhunytáról tegnapi lapunkban adtuk jelentést, ma éjjel pedig egész váratlanul halt meg Buday József, városi köztörvényhatósági bizottsági tag, kinek érdemei a gazdasági élet terén valóban bokrosak valának. A két gyásze etre vonatkozó tudósításaink itt következnek:

### Buday József.

— 1841 — 1894. —

Városunk társadalmának egy kiváló tagja, Buday József hunyt el az éj folyamán néhány percig tartó betegség következtében. Buday József 53 éves, 25 év óta nős egyén volt; városunk közügyeiben élénk és tevékeny részt vett. Előzekeny, nyájas modora, jószívűsége és egyéb kiváló tulajdonságai a legelőkelőbb körökben is kedvelté tették. Az elhunyt mint közbirtokos jelentékeny ingatlanok volt tulajdonosa, városunk törvényhatóságának számos éven át bizottsági tagja, a gazdasági egyesületnek, a lótenyész-bizottmányának egyik legbuzgóbb választmányi tagja, a közgazdasági banknak egyik igazgatója s így, miután elmondhatni, hogy mind ezen állásokban, melyekre a néhai polgári érdemeinél fogva emeltetett, helyét becsülettel állta meg: hosszú ideig betöltetlen ürt hagyott maga után. De nemcsak mint a közügyek zaslóvivője tünt ki hanem a gazdasági téren is kiváló szakember volt; mint dohánytermelő különösen országos hírnévre tett szert. Gyermekei nem voltak egyedül gyászolják bánatos özvegye Király Ilona, továbbá egyetlen élő testvére Buday Sándor, ki néhány év óta Debrecenbe tette át lakását, valamint sógora Dr. Király Ferenc

orsz.-gyűlési képviselőnk és családja. A megboldogultnak hűlt tetemei folyó hó 17-én az az szombaton d. e. 10 órakor fognak a római kath. vallás szertartása szerint a Szt. Anna utcai 2535 sz. háztól a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni.

Nyugodjanak porai békében.

A család által kiadott gyászjelentés így hangzik:

„Mély fájdalommal lesújtott szívvel tudatjuk a legjobb férj, testvér és sógnak néhai Buday József közbirtokosnak és Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának élete 53-ik, boldog házasságának 25-ik évében, folyó évi március hó 15-én éjtélutáni 1 órakor rövid szenvedés után történt elhunytát. — A boldogult földi maradványai folyó évi március hó 17-én szombaton délelőt 10 órakor fognak a római katolikus szertartás szerint a Szt. Anna-utcai 2535. sz. alatti háztól a kossuth-utcai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Az engesztelő szent-mise áldozat április hó 3-án, délelőt 9 órakor fog az egek urának bemutatni Debrecen, 1894. március 15. Bánatos neje Özv. Buday Józsefné szül. Király Ilona. Testvére: Buday Sándor. Sógora: Dr. Király Ferenc nejevel Hunyadi Ilonával s gyermekeivel és az összes rokonság nevében is. Aldott legyen emlékezete!”

### Török József

A nagyérdemű agg tanár elhunytát általános részvétellel találkozott. Temetésének gondjait az ev. ref. főiskola vállalta el. A város notabilitásai önzölenek, hogy részvétüket személyesen, vagy névjegyeik hátrahagyásával kifejezzék. Megjelentek a gyászos háznál dr. Wolafka Nándor, v. püspök, Várad Szaabó János, számos tanár sat. — A m. tud. akadémia főtitkára a következő táviratot küldötte: „Fogadj a gyászszóló családot az Akadémia mély részvétét. Koszorú meg. Szily.” Sürgönyöket küldtek a budapesti M. Tud. Egyetem tanári kara, a Török-család sat. Az első koszorut „Szentkirályi Tivadar és neje” küldötték a ravatalra. Az orvos-gyógyyszerész egyesület babérkoszorút helyez a ravatalra és éppen miut az ev. ref. főiskola tanári kara az ifjúsággal együtt, testületileg vesz részt a hónap d. u. 3 órakor végbemenő temetésén. A főiskola tanárai szintén díszes koszorut helyeztek szeretett kartársuk ravatalára.

A temetési szertartásnál a nagy templomban Dicsőfi József lelkész mond imát; a sírnál pedig a főiskolai tanárok nevében Csiky Lajos hittanár tart bucsubeszédet.

A főiskola tanárai Nes. toruk elhunytáról következő gyászjelentést adták ki:

„Mély fájdalommal jelentjük Dr. TÖRÖK JÓZSEF kir. tanácsos, debreceni ev. ref. főiskolai tanár, a magyar tudományos akadémia s több más tudományos egyesület és társaság tagjának, — főiskolánk és a magyar protestáns tanügy nagy veszteségére — 1894. március 14-én hajnalban, több hónapi súlyos szenvedés után, élete 81-dik, tanári hivatala 46-ik évében történt elhunytát.

A boldogult hűlt tetemei a N.-Hatvan-utcai 1092. számú háztól folyó hó 16-kán délután 3 órakor a nagytemplomban tartandó rövid szertartás után, a Kossuth-utcai temetőkerthben levő családi sírboltba fognak örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre egyházunknak s városunknak t. közönségét fájdalmas érzéssel meghívjuk. Debrecen, 1894. Március 15. A debreceni ev. ref. főiskola összes tanárai.”

## Március tizenötödikén.

Debrecen, március 15.

A várost zászlódsz ékesíti s a szívek a honszeremlemben égnek s az utcákon és tereken ünneplő néptömegek hullámzanak. Március 15-ének ünneplése folyik Magyarországon mindenütt s Debrecen közönsége, ennek lelkes ifjusága átérzik a nagy nap jelentőségét s bol-

dog abban a tudatban, hogy népe mindvégig méltó maradott március tizenötödikének emlékéhez. A haza, a király s a szabadelvű kormány életet tölti el a levegőt, a szív mályván pedig csöndes bánat reszket, midőn megemlékezünk a turini nagy betegről, ki e napnak egyik legdicsebb alakja volt s még élte végalkonyán is segítette hazáját s ennek szabadelvű kormányát a liberalizmus harcában!

Az ünnep már lefolyt részleteire vonatkozó tudósításaink itt következnek:

#### A kollegiumban.

A szabadság debreceni ünneplésének ki-magasló része a kollegium imatormében folyt le, e történelmi nevezetességű helyen, hol a nemzeti gyűlés 1849-ben közel fél évig tartotta ülését. A lélekemelő ünnepet a tanári kar és a nemes tanuló ifjúság ez idén is együttesen rendezték. D. e. 9 órára már zsufolásig megtelt a tágas terem. A karzatokat és hátsó padokat a tanuló ifjúság foglalta el. Az első padokban a városi közönség az alma-mater tanárai, a 48/49-ki honvéd egylet tagjai harci lobogójuk alatt szorongtak. Szép számmal jelentek meg nők is. Ott láttuk: Kiss Áron püspököt, Simonffy Imre kir. tan. és polgármestert, a kollegium helyi gondnokát, a kiket belépés-kor lelkesen megéljenzett az ifjúság, továbbá Lengyel Imrét, Márk Endrét, Nemethy Lajost Hajdu Gyulát, dr. Szikszay Szabó Józsefet, dr. Medve Kálmánt, Bodosi Pált, Takács Ferencet, Jóna Dánielt, Sebes Györgyöt, a 48-as honvédegylet elnökét stb. A többi tanintézetek tanárai is szép számmal jelentek meg.

Az ünnepély Szotyori Nagy Károly „Oh kereslek...” kezdetű egyházi énekével kezdődött, melyet a főiskolai kántus orgona kíséret mellett adott elő.

Azután Csiky Lajos hittanár, a főiskola lelkésze lépett szószékre s lendületes, magas szárnyalású szép alkalmi imát mondott, halát adva szabadító kegyelméért Istennek, ki világosságot gyújtott a sötétségben bujdosó népeknek és kihozta azokat a szolgaság földéből. Az Ur rendelte — mondá — e napot, melyen nemzetünk ifjúsága a pünkösdi lelkesedés szent tűzével hangoztatá a szabadság, testvériség, egyenlőség szózatát, meyen, az újja ébredés dicső hajnalán a nemzet szabadá tette a gondolatot, a nemzet fiait visszaadá a nemzetnek és az emberek egyenlőségének magasztos elvét diadalra juttatá. Ama fenséges isteni eszmék teljes dicsőségére, a felekezetek közti egyetértésre Isten áldását kérve fejezte be imádságát az áhitatos figyelemmel hallgatott szónok.

Miután még a Miatyánkot és záróimáját is elmondotta.

Sinka Sándor főgimnáziumi tanár következett utána s tartotta meg emlékbeszédét a tanár-karok megbízásából.

A szép csengő hangú, választékos előadású szónok mindvégig lebilincselte hallgatóinak figyelmét a márciusi eszmék történetének, jelentőségének ékes előadásával. Visszavezette hallgatóit a világújító francia forradalom idejébe, mely a márciusi eszmék magvait elvetette, — s ez eszmék hatása alatt álló 1790/91. emlékezetes magyar országgyűlésre. Élénk színekkel festette Magyarország szomorú politikai, társadalmi és gazdasági állapotát e század elején, I. Ferencnyomasztó rendőri uralmát, majd a nemzet apostolaiaként fellépett lelkes kis csoportot, melynek legkimagaslóbb alakjai: Széchényi, Wesselényi, Deák, Beöthy stb. voltak. De hogy az általok hirdetett és követelt szabadelvű eszmék és reformok diadalra jutottak: az különösen egy nagy férfi érdeme: Kossuth Lajosé. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.) Mutassa bár meg az enyészet romboló hatalma erejét a 92 aggyastyán roskadozó testén: a nemzeti önállóság eszméje, Boeckai, Rákóczi hagyománya az ő nevének örök életet biztosít (Éljenzés). Szépen adta elő szónok a márciusi napok nagyszerű eseményeit, a nemzet kívánságait 12 pontba foglalt ifjúság lelkes vezetőinek: Petőfinek, Jókainak (Éljenzés) Vasvárinak, Irányinak a szereplését. Arra a kérdésre, hogy a vér nélkül

kivított alkotmány áldásait miért nem élvezhette békében a nemzet, feleljen rá az irigy hatalom és a népek történetének pszichológiája.

A hatásos beszéd végén az ifjúsághoz fordult a szónok és lelkes szavakban buzdította, hogy legyen hű és méltó letéteményese az örökségül reá maradt márciusi 12 pontnak, s kövesse hiven azt a mélyreható politikát, mely a nemzet intelligenciáját emeli.

A beszéd részletei a következők:

„A fenséges eszmék felidézésének az önzetlen bajnokok emlékének fáklyavilágánál ma március idusán van helye kérdeznünk: hogy a 12 pont, mely akkor feltörte a multak koporsóját úgy valósult-e meg, a hogyan az alkotók szívében annak sejtelmé megdobbant? Él-e a szabadság valódi gondolata szabad intézményeinkben? Él-e embereinkben? Nem hült-e ki, avagy nem fajult-e bálványozásá a forró szeretet, mely nálunk a politikai s autonóm szabadságot környékezte? A hű, önzetlen odaadás él-e a közpályán mozgó emberek szívében? A társadalom és jogegyenlőség s a vallás szabadság tesz-e lépéseket a nemzeti egység betetőzésére? És ha e kérdésekre a gyakorlati élet nem tud még feleletet adni: arra való legyen március 15, hogy a szabadság tündöklő eszményeit ne engedjük elhomályosulni, hanem az ünnep fényénél lássuk be a tenni valókat, melyek amaz eszményi hagyományokból reánk háramlanak. És míg mi férfiak tettejével a köznapi élet egyformaságában hengergetjük a sisyphusi köveket! reád vár a feladat hazám ifjúsága! hogy magasan lobogtasd a nemzeti ideálok büszke lobogóját, s hűen örködjél azok tisztasága felett.

Ha áldozol a szabadság oltárán: jusson eszedbe, hogy egy dicső nemzedéknek vagy az örökösöké, mely a nemzet alapjait s politikai hitvallását 12 pontban hagyta rád örökül. Igyekezszél hozzá méltó utód lenni.

Majd ha te is kilépsz a küzdők sorába, fordítsd tekinteted ama dicső korszak bajnokai felé s tanul meg példájokból, hogy mélyreható népeket boldigitó politika csak egy van, mely a nemzetek intelligenciáját és erkölcsét emeli magasabb fokra.

Igyekezszél azért mivelní folyton szellemedet, szigoruu őrizd a romlástól erkölcesid fényét, hogy őseidhez méltó vezére lehess a te nemzetednek.

Igy teljesül majdán a költő szózata és jöni fog:

Egy jobb kor, mely után  
Buzgó imádság epedez  
Százerek ajkán!”

A viharos éljenzés lecsillapultával Lengyél Géza IV. é. hittanhallgató szavaltta el mély érzéssel, nagy hatással Kovácsy Kálmán I. é. hittanhallgatónak, Lipunk munkatársának „Március idusa” című szép költeményét.

A hallgatóság a szerzőt zajos éljenzés mellett látni kívánta.

Ezután felzendült a kántus és a közönség ajkain a Szózat s ezzel az ünnepély véget ért.

Az ifjúság lelkesen éljenezte Kossuthot, Sinka Sándor tanárt és az egyenruhás agg honvédeket, a szabadságharc vitéz bajnokait.

#### Március 15-ke az állami főreáliskolában.

A nagy nap emlékezetének megünneplésébe méltán illeszkedett bele a kegyeletes iskolai ünnep is, melyet az állami főreáliskola önképzőkörre tartott ma délelőtt 11 órakor az intézet tágas tornatermében. Az ünnepies gyűlésen részt vett az egész tanári kar és az összes tanuló ifjak, kik e napon szünetet élveztek, azonkívül számos hölgyvendég. A programm énekkel kezdődött, melyet Kardos Albert vezető tanár rövid megnyitói beszéde követett. Majd Kossuth Imre VI. o. t. emlékezett

meg az 1848. évi március 15-ének főbb eredményéről és jelentőségéről, a mely komoly gondolkodásról tanuskodó, lelkes felolvasást mintegy kiegészített Kohn Béla VII. o. tanulónak történelmi fejtegetése a híres 12 pontnak kiváltáról és előállításáról.

A nagy nap és Petőfi emlékének volt szánva az a két szavaltat is, melyet Jeney Ernő és Polacsék Sándor VIII. o. tanulók adtak elő, a kik közül az első a „Talpra magyar”-t, a második Petőfinek „Egy gondolat bánt engemet” kezdetű költeményét szavaltta. A szép ünnepet ének fejezte be, mely egyaránt tanuskodott a tanuló ifjúságnak daloskedvéről, mint Zimernann Gyula tanárnak az énektanításban nyilvánuló ritka szakértelméről és fíradhatatlan buzgóságáról.

Kardos Albert tanár megnyitói beszédek egy részlete így hangzik:

„A magyar nemzet történelmébe sok oly napot jegyzett be a sors, a melyet akár mint a fényes dicsőségnek, akár mint a mély gyászunk napját régen ünnepé avathatott volna a törvényhozás és a társadalmi szokás. Hadd telt volna el a gyásznapon a nemzet szíve hálával a magyarok Istene iránt, a ki népét annyi balsors és vizsály között is megtartotta; s a dicsőség a nagy tettek ünnepéi hadd gyult volna föl minden magyar lelkében az önbizalom tüze, a lelkesedés lángja, hogy a mely nemzet annyi nagyot tett, annyi szépet alkotott, az bizony nézhet a jövő elé, sőt kötelezve is van jövőjét a multnál is fényesebbé, dicsőbbé tenni. Nincs nap történelmünk naptárában, a melyen mélyebb lelkesedés szállhatna meg bennünket, mint éppen „Március 15-én”. Ha az a nap, mikor a hét magyar Árpádot paizsra emelve közös fővezérrül kiáltotta, tette a különböző törzseket nemezzetté, ha az a nap, mikor Szt. István a szent koronával királyi koronáztatott, tette a magyar nemzetet alkotmányos királysággá európai államá, akkor Március 15-ének nagy napja tette a nemzetet egységessé, minden tagjának lelkét és testét szabadá. Ez a lelki és testi szabadság, a cenzurának és jobbagyságnak eltörlése teszi oly magasztossá Március 15-ének emlékét. Mert e kettőt, a testi és lelki szabadságot a történelem oly vívmányoknak ismeri, melyek, ha egyszer birtokukba jutott a nemzet, többé vissza nem vonhatók, meg nem semmisíthetők. A magyar függetlenség harc vérből fojtott, de a gondolat szabadsága már nem volt leverhető, a népnek millióira pedig a jobbagyság bilincseit ismét visszaverni, még a legtulzóbb reakciónak sem jutott eszébe.”

A debreceni kereskedelmi akadémia is megtartotta a márc. 15-ik ünnepet, az önképzőkör s a dalárda közreműködésével. Az ünnepély lefolyása következő volt: 1. Elnöki megnyitói Pallay József III. é. 2. „Talpra Magyar” Petőfitől szavaltta Reisman J. II. é. 3. „Éj ösünk hazája” a dalárdától 4. Március 15-ike Mátray Lajostól szavaltta Bakó György alelnök II. é. hallgató 5. „Nemzeti-dal” a dalárdától 6. „Előre” Tóth Kálmántól szavaltta Klár III. é. hallgató. 7. „Hymnus” a dalárdától. Végül szép zárbeszédet tartott Szántó Sámuel tanár. A dalárda különösen kitüntette magát s a vezetője Szojka Gyula tanárnak érdeme volt, ki az éneket zongorával is kísért.

#### [Az ev. ref felsőbb leányiskola ünnepélye.

Nagyszámu hallgatóság előtt, igen szépen ünneplte meg ma d. e. 10 órakor a felsőbb leányiskola március 15-ét. A hallgató közönség közt voltak Kiss Áron ev. ref. püspök, Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Medve Kálmán, Márk Endre stb. Dóczy Gedeon igazgató megnyitói beszéde után az énekkar a Szózatot adta elő. Fráter Irma és Dóczy Ilona szavaltait Kalocsa Róza igazgatónő felolvasása követte melyben a kiváló írónő Kossuthról és március 15-éről emlékszik meg. Különösen érdekes a felolvasás azon része, a mely Kossuthnak Amerikában való tartózkodását és azon beszédjéből egy részt ad elő,

a mely beszédet Kossuth Amerikában tartott a magyar szellem fölébredéséről és az 1848. márc. 15-iki eseményekről. — A nagy tetszéssel fogadott fölolvasást az énekkar előadása követte, a mely után az ünnepély véget ért.

A róm. kath. felső leányiskola ünnepélye ma délelőtt 1/2 11 órakor a program szerint folyt le. Nagy és diszes közönség, különösen hölgyek voltak jelen az ünnepélyen s jelen volt dr. Wolfka Nándor v. püspök. Csattth Zsigmond postai- és távirtdai főnök, Cserhalmi József a kegyesrendi ház főnöke, Tárkányi Péter therézianumi igazgató és még számosan. A hazafias szavalatok és az összes számok teljes megelégedéssel találkoztak s jelét képezték a növendékek vezetésében tanúsított kiváló hazafias szellemnek s nagyban emelték a növendékek hazafias érzületét.

Március 15-diki ünnepély az izr. elemi iskolában. Az izr. elemi iskolában rendezett március 15-iki ünnepély fényesen sikerült. Megjelent az iskolaszék tagjainak élén. Az ünnepély a megállapított program szerint folyt le. Először a gyermekcsereg a „Hymnust“ énekelte el; majd Róth József tanító ecsetelte a nagy nap jelentőségét megkapó rövid és a gyermekek felfogásához mért előadásban. Utána ismét a gyermekcsereg énekelte a „Rákóczy“ indulót, most egy 4. oszt. fiú a „Talpra magyar“t és egy VI. osztályos leány tanuló pedig „Március 15-én“t szavalta el. A hazafias szép ünnepély a „Szózat“ elénekklésével ért véget.

Az ev. ref. egyház összes elemi iskoláiban is megünnepelték március 15-dikét. Presbiteriumi határozat van rá, hogy e nagy napon minden tanító növendékei értelmi fejlettségéhez és fogékony gyermeki szívéhez mért beszédben fejtegetse a nagy nap jelentőségét és buzdítsa őket hazaszeretetre. A tanítás pedig szüneteljen. Ugy is történt. A ref. elemi iskolákban mindennél felhangzott a gyermek ajkakon a Hymnus és a Szózat szolozma dallama s hater gyermek szív szivta magába a honszeretet lelkesítő ígéit derék tanítóik lelkesítő beszédéből.

Lapunk zártakor veszi kezdetét a főiskolai ifjuság ünnepélye a collegium udvarán. A fellobozó utcákon keresztül vonulnak az ünnepély szinbelyére az abban résztvevő testületek, küldöttségek és az ez idén szokatlanul népes közönség.

## Helyi hírek.

— **Kossuth állapota** képezi e percben Debrecen s valószínűleg az egész ország érdeklődésének főtárgyát. Már napok óta érkeztek ide hírek, melyek a katasztrófa bekövetkezéséről szólottak s a telefon csilingelése folytonosan erről a nagy és őszinte részvétről ad tanúságot. Egy siető budapesti laptól már ma korán reggel érkezett ide gyászszegélyes jelentés, mely a Kossuth életrajzát, betegségének, halálának sat. történetét tartalmazó külön kiadás megjelenését jelezi, a mi még inkább bizonyossá tette a hírt. Délután pedig helybeli függetlenségi körökhöz érkezett az a turini tudósítást, hogy a nagy hazafi végperceit éli s a párt már intézkedett is a gyászlobogó, a koszoru, a gyászszalag és egyéb gyász-insignák dolgában. E pillanatban biztos hírek még nem érkeztek a gyászeset bekövetkeztéről, de már bizonyos, hogy **Március 15-ének nagy napja 45 év előtt a legnagyobb, most pedig legutolsó napja Debrecen diszpolgárának, Kossuth Lajosnak.**

— **„Nem vagyunk Debrecenben.“** Ezt Bolgár Ferenc nemzeti párti képviselő ur kiáltotta közbe a Hock János keddi

beszéde alatt, ki akkor éppen az erkölcsi és ethikai tekintetek cynikus és fiskális szemmel való nézéséről beszélt. Ha e helyen Bolgár képviselő ur egyuttal a többi nemzeti párti képviselő nevében kiáltotta közbe azt, hogy „nem vagyunk Debrecenben“, akkor egész biztossággal kiáltjuk nekik vissza Debrecenből, hogy bizony itt ne legyenek és nem is lesznek soha! A debreceni nemzeti párttörödeknek különben gratulálunk ahhoz a véleményhez, a melylyel Debrecen iránt vannak a párt budapesti primipilusai!

— **Piknik.** Igen kedves függellekeül tekinthetjük az idei szezon elite táncmulatságainak azt a nagyon sikerült, kedélyes estélyt, melyet tegnap este a „Margit“ fürdő dísztermében rendeztek a következő előkelő urhölgyek: Ábrahám Lászlóné, Békecsy Lászlóné, özv. Brunner Edéné, dr. Bruckner Ernóné, Czégely Ferencné, Nárássy Miklósné, dr. Rothschnek Emáné, Sinay Gyuláné, Szücs Mihályné, Tóby Istvánné, Varga Ferencné és Vecsey Imréné. Az estély teljesen családi jellegű volt s a meghívásra összegyűlt arany ifjuság a családok legközelebbi ismerőseiből állott, tekintettel a terem szűk voltára. Csak ilyen kevés számú közönség mellett volt lehető, hogy Ábrahám Ilona, Békecsy Berta, Brunner Malvin, Czégely Vilma, Fényes Olga (B-Ujjalu) Rothschnek Olga és Róza, Sinay Erzsike, Sághy Vilma, Szücs Viola, Tóby Pepi és Róza és Varga Irén kisasszonyok a tánc örömeit a teljes mértékben élvezhették frakkos lovagiáik karján. A Magyar i testvérek húzták a talp alá valót, a hogy csak tudniok adatott. Sópéra a jégpálya felől lévő üveges folyosón, egyetlen hosszú asztala terítették, melyhez aztán a társaság hozzáült, ez által is kifejezést adván az estély családi jellegének. Vacsora után ismét következett a tánc, melynek csak a reggeli 5 óra vetett véget.

— **A debreceni orvos-gyógyyszerés egylet** e hó 17-ik napján délután 5 órakor az egylet helyiségében havi ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek és a múlt havi ülésről elmaradt tárgyak. Dr. Komáromy Sándor fölolvasása.

— **Kávéháztulajdonosok a záróra ellen.** A debreceni kávéház tulajdonosok tegnap délután adták be a tanácshoz azt a kérvényt, melyet lapunk már szombaton ösmertett és a melyben azért folyamodnak, hogy a záróra a kávéházakra nézve — kivétel nélkül — egyszersmindenkorra eltöröltessék. Azt, hogy egykét megbízható, első rangú kávéház a záróra kötelezettsége alul feloldassék, illetékes körök sem ellenzik; — de éppen a közönség, a jórend és a közérdeklőség érdekében. tiltakozniok kell az ellen, hogy a záróra teljesen megszüntetessék minden olyan mulató helyre nézve, mely egy billiárd asztalt beállít egy nagyobb szobába, kasszirótt alkalmaz és a kávéházi iparra nézve megszabott taksát fizeti. — Igen keveset bizonyít a kérvény mellett az, hogy Arad, Nagyvárad és Szabadka eltörölték a zárórákat. A körösparti Párisnál sokkal nagyobb városban, így a szajnaparti Párisban is megvan zárórához kötött korlátozása az éjjeli mulatozásnak. Csak kivételes intézkedés az, hogy egyes kávéházak a hajnalban érkező idegenekre való tekintetből reggelig nyitva lehetnek.

— **Ki akar katonai nevelőintézetbe menni?** A hadsereg katonai nevelő intézeteiben a magyar állam alapítványi helyei közül több megürült. A honvédelmi miniszter Debrecen város tanácsához erről azzal küldte meg értesítését, hogy a pályázni kívánó ifjak figyelmét e fontos körülményre hívja fel. Azok, kiket ez közölről érdekel a feltételekről a város jegyzői hivatalában nyerhetnek bővebb felvilágosítást. Röviden azokat különben a következőkben foglaljuk össze: Szükséges: a) Állampolgári jog a magyar korona országáiban; b) szabályszerű életkor, mely a katonai alreáliskolák I. évfolyamára nézve a betöltött 10-ik évtől a még tul nem haladt 12. évig, a katonai alreáliskola III. évfolyamára nézve a betöltött 12. évtől a még tul nem haladt 14-dik évig, a katonai akadémiák

I. évfolyamára nézve a betöltött 17-ik évtől a még tul nem haladt 20-ik évig, végre a fiunei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamára nézve a már betöltött vagy a felvételi tanév első nyegyedében betöltendő 14-ik évtől a még tul nem haladt 16-ik évig s III. évfolyamára nézve a tul nem haladt 19-ik életévig terjed. c) Ép és az életkorhoz képest jól kifejtett testalkat; d) a megkívántató tanulmányok befejezése és megfelelő erkölcsi magaviselet; és e) a tandíjfizetés kötelezettségének elvállalása, a mely — a fiunei hadtengerészeti akadémia kivételével — évenként tizennégy forintban van megállapítva és minden iskolai év kezdetén fizetendő. — **A megkívántató előtanulmányok:** A katonai alreáliskolák I. évfolyamába leendő felvételre a népiskola IV. és V. osztályának látogatása jó eredménnyel; a katonai alreáliskolák III. évfolyamába leendő felvételhez: a középiskola vagy polgári iskola II. osztályának látogatása jó eredménnyel; a katonai akadémiák I. évfolyamába: a teljes középiskola legfelsőbb osztályának látogatása jó eredménnyel; végre a fiunei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamába leendő felvételre a középiskola, vagy polgári iskola 4-ik, — a III-ik évfolyamba leendő felvételre a középiskola legfelsőbb osztályának látogatása jó eredménnyel. A folyamodványok felszerelése, benyújtása módjáról a város jegyzői hivatalában nyerhetnek az érdekeltek bővebb felvilágosítást.

— **Nyilvános számadás és köszönet** Azev. ref. felsőbb leányiskola könyvtára javára folyó hó 6-án a „Margit“-fürdőben rendezett, táncmulatsággal összekötött hangverseny alkalmával 201 db. 1 frt 30 kros, 187 db. 1 forintos, 40 db. 50 kros belépti jegy kelt el; ezek összes ára 468 frt 30 kr. Felüfizetések: 27 frt 78 kr. jött be; így az összes bevétel 496 frt. 8 kr. Kiadás: a főrendezőnek tiszteletdíj címen 30, cigány zenéért 35, színházi munkások bére 40, rendőri felügyeletért 7, szegény-alapra 2, nyomtatványokért 11:40, fuvarbér 11:98, a szinpadállításához szükséges kellekekért s anyagokért 23:54, a terem berendezésért, fűtéséért és világításért 15, összesen 189 frt 21 kr. Maradvány a könyvtár javára 306 frt 87 kr. (613 korona 74 fillér.) Felüfizettek: Hegyi Mihályné 5, László Albert 3, Dr. Balkányi Miklósné, Csiky Lajos, Kenzler József, Márton Imre, Varga Lajos, Varga Károly 2-2, Nemes Kálmánné 1:30, Kiss Áron püspök 1:10, Lévay Ferenc, Váradi Ignác, N. N. 1—1 frot, N. N. 70, N. N. 70, N. N. 50, N. N. 48 krt. A kegyes adományokéért, Szikszay Gyula urnak a táncterem díjmentes átengedéseért, valamint a nagyérdemű diszes közönségnek megjelenéséért hálás köszönetet mond a rendező bizottság nevében is a tervező bizottság.

## Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Budapest, 1894 márc. 15.

— Érk. d. u. 1 órakor. —

**Kossuth állapota.**

Turiból sürönyzik, hogy Basso Carle és Bozzolo tanár együttesen konzultak Kossuth felett. **A katasztrófa bekövetkezése mindenesetre várható ma délután, vagy éjjel,** tehát a nevezetes március 15-iki napon.

— Érk. d. u. 3 ó. 8 p. —

Kossuth Lajos halálhíre egész országban elterjedt, de mindeddig nem valószínű, bár állapota folyton súlyosbodik. **A bajhoz ma tudógyuladás járult, melynek következtében láza mindig erősbödik.** A katasztrófa bekövetkeztét ma éjjelre várják.

## Színház.

\* Százötvenhatodik előadás. Réti Laura második vendégjátéka tegnap folyt le igen szép számú közönség előtt s ez alkalommal a „Szultán“ került színre. Hogy vagy érdeklődés-el vártuk ez előadást, megmagyarázza az, miszerint nekünk van — fájdalom már csak pár napig — egy olyan „Szultánunk“, Sugar Aranka, a milyen alig van több a vidéken.

Réti Laura hangja gyönyörűen iskolázott hang, melyet hallgatni élvezet, játékára azonban ezuttal az a megjegyzésünk, hogy mindvégig nőies maradt s egy percig sem tüntette fel a hatalmas szultánt a maga férfiaságában. De hát ez nem akar gáncs lenni, csak jóakaró figyelemztetés, mert egészen véve szívesen hajlunk meg az ő művészeté előtt. — S ha már egy észrevétele tettünk, hadd tegyünk egy másikat is. A szultán a 2. felvonás fináléjában, midőn azt véli, hogy csalódott Roxalánában, ájultan esik kerevetére s midőn a 3. felvonásban a függöny felmegy, még mindig ájultva van s csak azután ébred. S itt Réti azzal lepi meg a nézőt, hogy egészen át van öltözve, hiszen világos, hogy el volt ájultva — tehát meg sem mozdult — miképen öltözhetett tehát át?

Ez nem helyes felfogás, mert akorva nem akorva fel hívja a kritikát. Igenis át kell öltöznie a 2. felvonás fináléjában hol teljes díszben jelenik meg; a második felvonásban azonban már könnyebb otthoniasabb öltözetben kell lennie de semi estre sem szabad a 2. és 3. felvonás között öltözködni; a 3. felvonás egyszerű folytatása levén a másodiknak. Tiszai E. Ilona (Roxeláné) kedves alakítást nyújtott s a könnyű véru francia leányt elragadó bájjal személyesítette. Sok tapsot aratott, talán ez estén a legtöbbet. Öltözékei mint mindig, ugy ezuttal is kitagástanok s az igazi eleganciának mintaképeit szolgálhatnak.

Galyassy Paula (Déia) szépen énekelt s úgy látszik, hogy hangja bátorságával együtt fejlődik. A 3. felvonásban egy betétet is énekelt, egy romanceot, mely szintén Verő műve s igen kellemes dal s bár itt-ott észre vehető volt egy kis bátortatlanság, egészen véve jó volt s hatalmas tapsvihar jelentette, hogy tetszett.

Andorfi (Ali) ezuttal kevesebbet mókázott a szokottnál, de éppen ez vált előnyére, mert hiszen Ali nem udvari bohóca a szultánnak, hanem csak egy ostoba vén háremőr, a kinek túrca ferdeségei nem eshetnek a köteles tisztelt rováására.

Borcsainé (Adelgunda) a Locsarekné szerepével bírkozott; kár, hogy utánozni akarta elődjét, a kinek hatalmas kómikumát ő ugy sem bírja meg. E mellett arca sem volt ugy teste, hogy csunyanak lehetett volna mondani, pedig éppen azért van, hogy csak hatalmas protekció útján járhat a bemutatandók közé mert csunya. Püspöki és Krémer (Bmbasi és Bülbül) jó humorokkal fűszerezték az előadást, míg Solyom (Gaston) nem birt felmelegedni s nem láttuk benne a tűzvéru franciát.

Közönség szép számmal volt s élénk tapsokkal adózott a kerekded előadásért. Csak a karok betanítására kérünk több gondot fordítani, mert ha az ének összevágó is — rossz hatást tesz az a merev magatartás, a mit itt mindig tapasztalunk. Játsszék a kardalok is arccal, gesztussal, mert ez a keret, a melyben a magán szereplők mozognak. (P.)

\* Paulay Ede temetése. Paulay Edét tegnap temették el óriási részvét mellett a nemzeti színház előcsarnokából. Irták az elhunytól, hogy a mikor a vidéki színészet rendezése napirenden állott, s Tóth Vilmos, akkori belügyminiszter az ő véleményét kikérte, meg lehet röviden válaszolt:

— „Adjanak jó előadásokat mondá, tanulják meg a szerepeiket, s akkor föl fog virágozni a vidéki színészet. Alapszabályokkal nem lehet közönséget vonzani!“

De azért az ő indítványára engedte meg

a belügyminiszter, hogy a francia darabokat a nemzeti színház ugy vásárolja meg, hogy azokat a vidéki színházak ingyen kapják meg. Emléke örökké fog élni a magyar színészet történetében!

\* Szimfoniai hangverseny. A cs. és kir. közöshadseregbeli karmesterek özvegyei és árvái részére fennálló nyugdíjintézet javára, a h. állomásozó cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara által rendezendő hangverseny teljes programja fekszik előttünk. A program rendkívül érdekes, melyben gondoskodvavan a nem szorosan zeneértő közönségről is: I. Gade: Nyitány „Mariottá“ hoz. — II. Tsaikovsky P. Koncert-keringő „Dornroschen“ című balletből. III. Van Beethoven I.: „Győzelmi szimfonia“ (másként: Wellington diadala, vagy a Vittoria melletti ütközet. —) 1. rész: Ütközet. a) Dobok és trombiták az angolok részén. Rule Britania. b) Dobok és trombiták a franciák részén. Marlborough-induló. c) Kihívás és válasz. d) A csata. Ro h a m - i n d u l ó. — 2. rész: Győzelmi szimfonia. a) Intrada. b) Andante gracioso. c) Finale. „Katonásan“, vigjáték egy felvonásban, írta Andreászky Jenő. (itt először) IV. Mozart V. K. „Quintett“, első hegedűre, két violára celló és fagottra. VI. Bottesini. „Nagy hangverseny-duo“, hegedűre és contrabasszra, zenekari kísérettel. VII) Berlioz H. „Rákóczy-induló“. A miat már jelentettük, a hangverseny e hó 19-én, a színházban s a rendezési helyi helyi helyi fog megtartani, jegyek a pénztárnál már előjegyezhetők.

\* M. Szigetről örvendetes sürgönyt kapott ma Tiszai igazgató. A város mai közgyűlése ugyanis, a színházi bizottság határozatának ellenére, a mely tudvaleg Halmi Imre kassai igazgató mellett döntött, e sasonra egyhangulag a debreceni színház színházának ítélte oda a nyári színterületet.

## Törvényszéki csarnok.

\* Új királyi táblai bíró. A mint már régebben jelentettük, Ujhelyi András, a debreceni m. kir. törvényszék bírja, az itteni kir. tábla bírójává neveztetett ki. Kineveztetését jogászörökben örömmel fogadják.

Ujhelyi András született 1844-ben Tiszai Ujhelyen, Ugocsa vármegyében. — Atyja Ujhelyi János Ugocsa megye volt második alispánja, földbirtokos, ki nevével együtt T. Ujlakon lakik. Az elemi tanulmányokat a szülői háznál s a négy alsó gimnaziumi osztályt Budapesten a Gönczy Pál magán intézetében; 1854-től 1858-ig végezte. Felsőbb gymnasium tanulmányait Késmárkon fejezte be. Jogászokdésának első évét Debrecenben, a másodikát Eperjesen, a harmadik és negyedik évet Budapesten töltötte. 1868-ban tette le a köz és váltó ügyvédi vizsgát. — Hivatali működését 1867-ben Ugocsa vármegyében kezdte. — mint megválasztott esküdt, 1869-ben pedig szolgabíróvá választott meg, 1872-ben a bíróságok rendezésekor járásbíróvá neveztetett ki Nagy-Szőllőre, majd 1875-ben Debrecenbe törvényszéki bíróvá s azóta az itteni bírói karnak egyik köztisztviselője áll tagja volt. A ma délelőtt folyamán nagy számban keresték fel a kiváló bírói polcra emelt férfiut, kartársai, ösmerősei, jó barátai a leg-összintébb szerencse kívánsaikkal halmozzák el.

## Apró-cseprő.

### \* Különös.

A: Nemde különös, hogy egy kéjutazó lovag bírjonde ugy legyen megjelezve, hogy: dinamit.

B: Igaz, de biztosítva van a feltörés ellen.

### \* Felsőbb leányiskolából.

„Kisasszony: Kit tart ön a világtörténelemben a legnagyobb hódítónak? — „Don Jüant!“

## J O B B I S . . .

Jobb is, hogy csak mint az árnyék,  
Ugy köve-sem életutad,  
S hogy nyomodon áld valaki,  
Est te soha meg ne tudjad.

Menj s ne fordulj soha vissza,  
Oh! ne fordulj, mert legelőbb,  
Rá tipornál az árnyékra.  
Mely most titkon áld és követ.

Tóth Ká'mán.

Az éle egyaránt szalonképessé teszi a kicsit és a nagyot.

M o h r .

\* Milliomos lányok nevelőintézete. New Yorkban Miss Ely leánynevelő intézetének, nyolcvannégy növendéke van, kinek mindegyike legalább is egy millió hozományul dicsekedhetik és így ez az intézet az amerikai milliomos leányok után vitordázó európai arisztokracia vágyának célpontja. Itt a leányok 1400 frtot fizetnek évenkénti ellátási díj fejében, de a mellék kiadások ugyanennyire rugnak, mert ebben az intézetben minden külön kell megfizetni. Az a kísértő, a ki a növendéket például a fogorvoshoz, vagy hangversenyre kíséri, óránként 3 dollárt kap. Ha valamelyik növendék beteg és így szobájában kíván étkezni, ezért minden esetre külön egy negy-d dollárt fizet. A zenetanítás egymaga 900 frtba kerül évenként. Maga az intézet a Hudson mellett a lehető legényesebben van berendezve. Pompás szalonban fogadja a növendék ismerőseit, esetleg az „előadó legényt“. Az első emeleten vannak az éttermek mind n elképzeltetű nyaláncsággal megrakva. A társalgás nyelve francia az étapok is francia nyelven vannak kiállítva. Az ebédek nagy pompával történnek, a leányoknak csak estélyruhában szabad az asztalhoz ülni. A hálótermek szintén pazar kényelemmel vannak berendezve. A leányok 15—18 éves korukig vannak ebben az intézetben, aztán háztüznézőbe viszik őket Európába.

\* A köpülésnek új módja. A „La Laitiere“ francia tejgazdasági sz. klabban új módját ajánlják a köpülésnek, amely a következőkben áll: a tejfökhöz tetszés szerinti mennyiségben 60—70° C-ra melegített vizet kell adni. Célszerűnek bizonyult az eljárás egyetlen mennyiségű vizet és tejföhl mellett; de sikeresnek mutatkozott akkor is, ha egy liter új tejföhlöz hat liter meleg vizet kevernek a meleg keveréket ismét centrifugálni kell, és az ekkor nyert tejföhl a szokott módon kell köpülni. Az így nyert vaj, állítólag, sokkal tovább eltartható. A kísérleteknél a köpülés, illetőleg a vajnak a tejföhlből való kiválasztása, ha a keverék egy rész tejföhl és ugyanannyi melegvizből állott, mintegy 20 percig tartott. Ez eljárásnak célja az, hogy a tejföhl mennél tökéletesebben eltávolítsák minden más alkatrésze a tejnek s különösen az abban — bár csekély mértékben előforduló kazein. Ez által a köpülési idő megrövidül és a tejföhlből el lesz távolítva minden zsiradkmentes alkatrész, mely utóbbi körülmény nagyban emeli a vajnak eltarthatóságát. Mind ennek csakugyan megvan a valószínűsége, de másfelől tekintettel kell lenni az így nyert vaj viztartalmára is, amelyről azonban a közleményben mitsem olvasunk. Hogy mennyiben lehet az új eljárást általánosan alkalmazni, az a viztartalom mellett függ még attól a vaj-vesztéségtől is, amely a másodszori centrifugálással elkerülhetetlenül jár. Kísérletet tenni azonban határozottan érdemes vele. Oly vidékeken, ahol a vaj készítése a tökéletességnek magas fokán áll valószínűleg nem fog az eljárás valami nagy előnyökkel járnai, ha csak arról nincs szó, hogy a tejföhlnek valamely hibáját kell általa eltávolítani; más vidékeken azonban, ahol nem állanak rendelkezésre gyakorlatilag kiképzett munkások, a kik a vajgyarását végzik, ajánlatos lehet ez eljárás, de csak abban az esetben, ha a fentebb említett veszteség a vaj minősége által kiegyenlítettnek mutatkozik.

**A kis lutri huzásai.**

— Március 14-én —

Brünni	49.	45.	22.	46.	86.
--------	-----	-----	-----	-----	-----

**Közgazdaság.**

**Debreceni piac.** Március 13. heti vásárban gabona neműek közül piacra került buza 217.00 mm. 7.00—6.90—6.60 frt. kétszeres 179 mm. 6.00—5.50—5.40 forint rozs 187.00 mm. 5.00—4.90—4.80 frt. árpa 196.00 mm. 6.00—5.80—5.70 frt. zab 198.00 mm. 6.50—6.40—6.30 frt, tengeri új 259.00 mm. 4.40—4.20—4.10; ó tengeri — frt, köles 4.50 — frt — frt — köleskása 9.00 frt, burgonya 2.00 frt. Széna, 100 kilónként, I. r. 2.60, II. r. 2.40. montliszt 14.00, zsémliszt 12.00 frt. Ló felhajtott 1120 darab, elkelt 325 db. Szarvasmarha felhajtott 1470 darab, elkelt 582 db. Sertés felhajtott 6500 db. elkelt 1850 db. Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 20—30 frt, 12—18 hónapos 30—40 frt, 18—24 hónapos 40—50 frt, öreg sovány 50—65 frt. Kóvér sertés kilója 43—46 kr 100 kiló új szalonna 46—48 frt, szalonna sóttan — frt. üzletirányzat élénk.

**Erték-tőzsde.**

(A debreceni „Közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. márc. 14-én.)

**Államhájjóság:**

Magyar aranyárjárdék 4%	118	118.50
vasúti beruházási kötvény 4%	126	126
koronajárdék 4%	94.90	95.20
regale váltásági kötvény 4%	100.50	101.25
Oszták aranyjárdék 4%	119.75	120.25
Egységes állam kötvény 4%	98	98.75
Tisza-szegedi 4% os nyereséj-sorsjegy	143	144

**Részvények:**

Magyar hitelbank részvény	440	440.50
Oszták hitelbank részvény	366.30	366.40
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	1163	1165

**Sorsjegyek:**

Magyar jelzálogbank 4% os sorsjegy	129.50	130.25
Oszták földhitel sorsjegy 3% os	115	116
Magyar vöröskereszt sorsjegy	13	13.50
Oszták " " " "	19	19.50
Olasz " " " "	13	13.50
Bazilika sorsjegy	10.50	11
Jó-szív " " " "	3.30	3.60

**Pénzjegyek:**

Cs. és kir. arany	5.77	5.90
20 márkás arany	12.20	12.24
20 frankos arany	9.90	9.94
1 font sterling	12.44	12.52

**Budapesti árú-tőzsde.**

Gyenes és Balogh gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére

Budapest, március 14.

**Napi jelentés.**

**Gabonaüzlet.**

Kész búzában ma is csekély volt a kereslet, a kínálat ennek megfelelő lévén, az irányzat csendes nyugodt maradt, és így a forgalmazott 15,000 mm. változatlan napi áron talált vevőre

**Eiadások:**

Tiszavidéki. 300—89 mm.	7.80	frt. 200—80
mm. 7.77 1/2 frt. 300—80 mm.	7.72 1/2 frt.	100—79 mm.
7.70 frt. 100—79 mm.	7.75 frt.	600—79 mm.
	7.75 frt.	

3 havi időre.

Zab 8.87 1/2—7.25 frt.

kézpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek nem változtak.

Határidő üzlet. Tekintettel arra, hogy Amerikából szilárdabb árfolyamokat jelentettek, a mi piacunk szokvány határidő árai is magasabban indultak és élénk forgalommal kezdődött. Később azonban nagy kínálat keletkezett, és minden cikk — buza 3—4, tengeri 8—10, zab 2—3 krral — magyanyhult.

**Zárlat 1 óra:**

B u z a	márc. ápril-ra 1894.	7.24—7.26
	szept.—okt. 1894.	7.49—7.50
R o z s	tavasza 1894	5.58—5.60
Tengeri	máj.—juna 1894.	4.96—4.98
	juli-augra 1894	5.12—5.14
Z a b	márc.—áprila 1894.	7.02—7.04
Repeze	aug.—szept. 1894	12—12.05

**Zárlat 4 óra:**

B u z a	márc.-ápril-ra 1894.	7.21—7.26
	szept. okt. 1894.	7.49—7.50
R o z s	tavasza 1894.	5.57—5.59
Tengeri	máj.-juna 1894.	4.96—4.98
	juli-augra 1894	5.12—5.14
Z a b	márc.-áprila 1894	7.01—7.03
Repeze	aug.-szeptre	12.—12.10

Mai hivatalos felmondások: 1000 mm. buza. Időjárás: borult, enyhe.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.**

Március hó 13. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 50.—51. kr, Öreg közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban 50.—51. krig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 53.5—4 krig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban 51—52. krig. — Fialat könnyű (páronként 250 kgr. terjedő súlyban 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kgr. felüli súlyban) 49.—50 krig. — Közép (páronként 220—280 kgr. súlyban) 49.5—50. krig. Könnyű (páronként 220 kgr. terjedő súlyban) 49.—50. krig.

**Debreceni városi színház.**

Idénybérlet 132. sz. VII Kis bérlet 12 szám. Csütörtökön, március 15-én:

**A SZIGETVÁRI VÉRTANUK.**

Eredeti szomorujárék 4 felvonásban, 7 képpel. Irta Jókai Mór.

**Személyek:**

Zrínyi Miklós, szigetvár parancsnoka	Csiki László
Juránics Lőrinc	Tapolczai Dezső
Mária, Lőrinc nej.	Cserni Berta
Anna, Mária testvére	Ardai Ida
Csikó Bertalan, öreg nemes	Püspöki Imre
Szeesódi Péter	Hubai J.
Patacsics Péter, hadnagyok	Ferenicz J.
Bajóny János	Sélyom L.
Istvánffy Pál, hadnagyok	Rózsszegyi
Serény, Zrínyi pitvaroska	Takács J.
Szolejman, szultán	Sándor Emil

A 7-ik képpel: „A várterem légbe röpítése” és „Zrínyi hősi kirohantása.” Nagy csoportosított képek görög-tűz fényvel megvilágítva.

**Pénteken, március 14-én:**

bérlet-szünetben, leszállított helyárrakkal:

**LUDAS MATYI.**

Eredeti énekes bohózat. Irta Bilogh István.

**A képek címei:**

1. Tündér országban. 2. Matyi a világba indul. 3. Döbrög város zsarnoka. 4. Háromszori ezt kenden vissza Ludas Matyi 5. Az olasz ácsmester. 6. A fához kötött tekintetes ur. 7. A csoda doktor. 8. A gorombaság szellemei Matyi szolgálatában. 9. A szepegő Dörmögi uram. 10. A szel dség diadalt ü, s Matyi és Iluska boldogok lesznek.

**M Ű S O R:**

Szombaton, március 17-én: „Fernande”, Sardou drámája (Páratlan bérletben) Vasárnap, március 18-án: „Ötödik pont”, Forrai Miklós operetteje. (Páros bérletben.)

**Szerkesztői posta.**

**Dr. Zichermann.** (Berlin.) Szívesen vesszük. **Telefon-előfizetőnek.** Telefon-illetémet még nincs megállapítva, hanem azt e nélkül is állíthatjuk, hogy a kérdező először is nevezze meg önmagát az előtt, a kit a telefonhoz idézett. Most megvan az a szeretetre méltó vonásunk a kérdezőknek, hogy ők kérdezik azzal a mondókéjükkel, hogy „ki be s z é l t”. Ennek éppen az ellenkezője következik az illusból és a logika szabályaiból.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t

Felolós szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

**Selyem hamisítvány.**

Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialakzik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván: addig a hamisított selyem (mely zsíros színű-szalonnás és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostaszálai a festanyagtól teitetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyem gyára Zürichben, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Széjzba címzett levelekre 10 kros és levelezőapokra 5 krajczáros bélyeg ragasztandó.

**Eladó nemes fajú csemege szőlővesszők.**

Immunis homok talajon termelt négyszerpermeezett, öszszel szedett

Madellaine angevine	8000
Chassel as-ferher	3000
Muscat Lunel	3000
Chassel as Barducis	1000
Chassel as de Fontainbleau	2000

faj tisztaságáért jót állok, tudakodásra felvilágosítást ad alóírt tu ajdonos

**peremártoni NAGY GYÖRGY**

kir. tanácsos államjósággal igazgató.

183 á. szám.

1894.

**Hirdetmény.**

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi ministerium az 1894. évi márczius hó 7-én kelt ad. 9357. számú rendeletével a debreczeni m. kir. posta és távirtda hivatal elhelyezésére szolgáló épületen szükséges átalakítások helyreállítását 3185 frt. 21 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1894. évi márczius hó 28-ik napjának d. e. 10 órájára a hajdumegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1894. Márczius hó 13-án.

Hajdumegyei m. kir. építészeti hivatal.

## Borügynök,

a ki a helyi piacon, valamint a közeli vidéken kellő ösmeretséggel bir, alkalmasmazást nyer **Hirsch József** bor nagykereskedőnél SZEGZÁRDON.

246. szám.  
1894. k.

### Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 3244/1894. P. számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint a debreczeni vásártéri közúti vasút részv. társaság részére Balla Mihály debreczeni lakostól 900 frt tőke, ennek 1893. évi Január hó 30 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 70 kr. perköltés erejéig 1894. évi Február hó 10-én bíróilag lefoglalt és 470 frtra becsült gépekből álló ingóságok 1894. évi márczius hó 19-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Hatvan-utca 1529 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1894. évi Márczius hó 5.

**Sugár Gyula**  
birói kiküldött.

## Első debreczeni PAPLAN-GYÁR

DEBRECZEN, Széchenyi-utca.

## PAPLANOK, matrácok

mérték szerint gyorsan és pontosan elkészítetnek.

### Öreg és fiatal férfiaknak!

### Regeneráció-készítmények.

Dr. Müller főorvos által számos év óta kitűnő eredményel használva mindenemű idegbetegségek ellen, melyek az idegek szétroncsolása (titkos ifjúkori bűnök) stb. stb. következtében álltak be és a melyek a szellem és a test időelötti hanyatlását vonják maguk után. Különösen kipróbálva erősítőszereül férfi-elgyengülések ellen. Ara pontos orvosi használati utasítással 3 frt. 10 kr. postával csomagolásért 25 krral több.

Egyedüli fő és előállítási-raktár: **S. György-gyógyszertár, Bécs V/2 Wimmergasse 33, a hova minden levélbeli rendelés intézendő.**

## Hirdetés.

A debreczeni pinczér befogsegélyző pénzfár

f. 1894-ik évi márczius hó 30-án,

vagyis Pénteken virradóra hajnali 2 órakor a „Korona“ vendéglő (N.-Csapó utca) éttermében

## I-ső évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a közgyűlési kiküldöttek ezennel meghivatnak.

Az elnökség.

### T á r g y:

1. Évi jelentés.
2. Alapszabály módosítás iránti indítvány.
3. Igazgatóság pótlása 21 §. (4 tag.)
4. Felügyelő bizottság választása 24 §. (3 tag.)
5. Közgyűlési kiküldöttek pótlása 25 §. (9 tag.)
6. Választott bíróság pótlása 27 §. (3 tag.)



## KLYTHIA A bőr ápolására. Az arc szín finomítására és szépítésére ZSIRPOR.

Legelegánsabb toilette, bálai és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.  
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

Gottlieb Taussig,

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és gyógyfűszer üzletekben és gyógyosztárakban.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.  
Sztéküldés utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése ellen.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az ite levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle  
valódi, tisztított



(törvényesen védett kiállításban)

## Maager Vilmostól BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgálta tott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3. valamint az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógyosztárában.

DEBRECZENBEN: Mihálovits István, dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla gyógyoszerész uraknál és Rickl József Zelmos, Geréby Fülöp kereskedésében. Főraktár és fő-elárusítás az osztrák-magyar monarchia részére: MAAGER VILMOS Bécs. III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvény útján üldöztetnek.

